

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 30. mája 2006*

Vo veci C-459/03,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES a 141 AE,
podaná 30. októbra 2003,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: P. J. Kuijper a B. Martenczuk,
splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporuje:

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: C. Jackson
a C. Gibbs, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci R. Plender, QC, s adresou
na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

* Jazyk konania: angličtina.

proti

Írsku, v zastúpení: R. Brady a D. O'Hagan, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci P. Sreenan a E. Fitzsimons, SC, P. Sands, QC, a N. Hyland, BL, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

ktoré v konaní podporuje:

Švédске kráľovstvo, v zastúpení: K. Wistrand, splnomocnená zástupkyňa,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans (spravodajca) a J. Malenovský, sudcovia J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Klučka, U. Löhmus a E. Levits,

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. novembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 18. januára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou Komisia Európskych spoločností navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Írsko si tým, že začalo konanie na urovanie sporu, ktorý sa týka zariadenia MOX nachádzajúceho sa v Sellafielde (Spojené kráľovstvo), proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska podľa Dohovoru Organizácie spojených národov o morskom práve (ďalej len „Dohovor“), nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 10 ES, 292 ES, 192 AE a 193 AE.

Právny rámec

- 2 Dohovor podpísaný v Montego Bay (Jamajka) 10. decembra 1982 nadobudol účinnosť 16. novembra 1994.

3 Dohovor bol v mene Európskeho spoločenstva schválený rozhodnutím Rady 98/392/ES z 23. marca 1998 (Ú. v. ES L 179, s. 1; Mim. vyd. 04/003, s. 260). Ratifikovali ho aj všetky členské štáty Európskej únie.

4 Dňa 21. júna 1996, počas ratifikácie Dohovoru Írskom, urobil tento členský štát toto vyhlásenie:

„Írsko pripomína, že ako členský štát Európskeho spoločenstva, prenieslo právomoc v niektorých otázkach upravených Dohovorom na Spoločenstvo. Podrobné vyhlásenie o povahe a rozsahu právomoci prenesenej na Európske spoločenstvo bude urobené v stanovenom čase v súlade s ustanoveniami Prílohy IX Dohovoru.“

5 Prvý odkaz na ustanovenia, na základe ktorých sa rozhodnutie 98/392 prijalo, znie takto:

„so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej články 43, 113 a 130s ods. 1, v nadväznosti na prvú vetu článku 228 ods. 2 a druhý pododsek článku 228 ods. 3“.

6 Tretie, piate a šieste odôvodnenie uvedeného rozhodnutia znejú takto:

„keďže boli splnené podmienky, ktoré umožňujú spoločenstvu uložiť listinu o formálnom potvrdení ustanovenú v článku 3 prílohy IX dohovoru a uvedenú v článku 4 ods. 4 dohody;

...

keďže dohovor... sa majú schváliť, aby sa spoločenstvo mohlo stať ich zmluvnou stranou v rámci svojej právomoci;

keďže spoločenstvo musí pri uložení listiny o formálnom potvrdení taktiež uložiť vyhlásenie, v ktorom budú uvedené otázky, ktoré sa riadia dohovorom... v súvislosti s právomocou prenesenou na ňu jej [na neho jeho — *neoficiálny preklad*] členskými štátmi...“

7 Článok 1 rozhodnutia 98/392 stanovuje:

„1. Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve a dohoda o vykonávaní jeho časti XI sa týmto schvaľujú v mene Európskeho spoločenstva.

2. Znenia dohovoru a dohody sa nachádzajú v prílohe I.

3. Listina spoločenstva o formálnom potvrdení, ktorá sa nachádza v prílohe II, sa uloží u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov. Obsahuje vyhlásenie podľa článku 310 dohovoru a vyhlásenie o spôsobilosti [o právomoci — *neoficiálny preklad*].“

- 8 Podľa vyhlásenia o právomoci uvedeného v článku 1 ods. 3 tohto rozhodnutia (ďalej len „vyhlásenie o právomoci Spoločenstva“):

„Vyhlásenie o právomoci európskeho spoločenstva so zreteľom na záležitosti, ktoré upravuje dohovor OSN o morskom práve z 10. decembra 1982 a dohoda z 28. júla 1994 o vykonávaní časti XI dohovoru

(Vyhlásenie urobené podľa článku 5 odsek 1 prílohy IX k dohovoru a článku 4 odsek 4 dohody)

Článok 5 odsek 1 prílohy IX k Dohovoru OSN o morskom práve stanovuje, že listina o formálnom schválení medzinárodnej organizácie má obsahovať vyhlásenie uvádzajúce záležitosti, ktoré upravuje dohovor, pre ktoré na organizáciu preniesli právomoc jej členské štáty, ktoré sú stranami dohovoru...

...

Európske spoločenstvá boli založené parížskou zmluvou (ESUO) a rímskymi zmluvami (EHS a Euratom), podpísanými 18. apríla 1951 a 25. marca 1957. ... [Tieto zmluvy] boli zmenené a doplnené Zmluvou o Európskej únii, ktorá bola podpísaná v Maastrichte 7. februára 1992...

...

V súlade s uvedenými ustanoveniami uvádza toto vyhlásenie právomoc, ktorú členské štáty preniesli na spoločenstvo podľa zmlúv v záležitostiach upravených dohovorom...

...

Spoločenstvo má výlučnú právomoc pre určité záležitosti a zdieľa právomoc so svojimi členskými štátmi pri určitých iných záležitostiach.

1. Záležitosti, pre ktoré má spoločenstvo výlučnú právomoc

- spoločenstvo zdôrazňuje, že jeho členské štáty naň preniesli právomoc vzhľadom na zachovanie a spravovanie zdrojov morského rybolovu. Preto má spoločenstvo v tejto oblasti prijať príslušné pravidlá a predpisy (ktoré uplatňujú členské štáty) a, v rámci svojej právomoci, vstúpiť do vonkajších záväzkov s tretími štátmi alebo príslušnými medzinárodnými organizáciami.

...

- na základe svojej obchodnej a colnej politiky má spoločenstvo právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia časti XI dohovoru a dohody z 28. júla 1994, ktoré sa týkajú medzinárodného obchodu.

2. Záležitosti, pre ktoré spoločenstvo zdieľa právomoc so svojimi členskými štátmi

- so zreteľom na rybolov sa pre určité záležitosti, ktoré sa priamo netýkajú zachovania a spravovania zdrojov morského rybolovu, napríklad výskum a technologický rozvoj a spolupráca s cieľom rozvoja, zdieľa právomoc,

- so zreteľom na ustanovenia o námornej doprave, bezpečnosti lodnej dopravy a ochrane pred znečisťovaním mora, obsiahnuté, okrem iného, v častiach II, III, V, VII a XII dohovoru, má spoločenstvo výlučnú právomoc iba do takého rozsahu, že takéto ustanovenia dohovoru alebo právne predpisy prijaté pri jeho vykonávaní ovplyvňujú spoločné pravidlá ustanovené spoločenstvom. Ak pravidlá spoločenstva existujú, ale nie sú ovplyvnené, najmä v prípade ustanovení spoločenstva stanovujúcich minimálne štandardy, členské štáty majú právomoc, bez toho, aby bola dotknutá právomoc spoločenstva, konať v tejto oblasti. V opačnom prípade ostáva právomoc u členských štátov.

Zoznam príslušných aktov spoločenstva je uvedený v dodatku. Rozsah pôsobnosti spoločenstva vyplývajúcej z týchto aktov sa musí posúdiť odkazom na presné ustanovenia každého opatrenia, najmä rozsah, do ktorého tieto ustanovenia stanovujú spoločné pravidlá.

...

Dodatok

Akty spoločenstva, ktoré odkazujú na záležitosti upravené dohovorom a dohodou

— V oblasti bezpečnosti námornej dopravy a ochrany pred znečisťovaním mora

...

Smernica rady 93/75/EHS z 13. septembra 1993 o minimálnych požiadavkách na plavidlá smerujúce do prístavov alebo opúšťajúce prístavy spoločenstva a dopravujúce nebezpečné alebo znečisťujúce tovary (Ú. v. ES L 247, 5. 10. 1993, s. 19).

...

— V oblasti ochrany a zachovania morského životného prostredia (časť XII dohovoru)

...

Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 5. 7. 1985, s. 40).

...

— Dohovory, ktorých je spoločenstvo zmluvnou stranou

Dohovor o prevencii znečistenia morí zo zdrojov umiestnených na pevnine, Paríž, 4. júna 1974 (Rozhodnutie Rady 75/437/EHS z 3. marca 1975, uverejnené v Ú. v. ES L 194, 25. 7. 1975, s. 5).

Protokol, ktorým sa mení a dopĺňa Dohovor o prevencii znečistenia morí zo zdrojov umiestnených na pevnine, Paríž, 26. marca 1986 (Rozhodnutie Rady 87/57/EHS z 28. decembra 1986, uverejnené v Ú. v. ES L 24, 27. 1. 1987, s. 47).

...“

- 9 Časť IX Dohovoru s názvom „Uzavreté a polouzavreté more“ tvoria články 122 a 123, ktoré znejú takto:

„Článok 122

Definície

Pre účely tohoto dohovoru „uzavreté a polouzavreté more“ znamená záliv, prístavnú zátoku alebo more obklopené dvomi alebo viacerými štátmi a spojené s iným morom alebo oceánom úzkym priechodom alebo zložené úplne alebo predovšetkým z pobrežných morí a výlučných ekonomických zón dvoch alebo viac pobrežných štátov.

Článok 123

Spolupráca štátov hraničiacich s uzavretými alebo polouzavretými moriami

Štáty hraničiace s uzavretými alebo polouzavretými moriami by mali vzájomne spolupracovať pri výkone svojich práv a povinností, ktoré vyplývajú z tohto dohovoru. Za tým účelom sa budú priamo alebo prostredníctvom príslušnej oblastnej organizácie usilovať o:

...

- b) koordináciu uplatňovania svojich práv a povinností s ohľadom na ochranu a zachovanie morského prostredia;

...“

- ¹⁰ Časť XII Dohovoru s názvom „Ochrana a zachovanie morského prostredia“ zahŕňa oddiel 1 nazvaný „Všeobecné ustanovenia“. Tento oddiel obsahuje články 192 až 194, ktoré stanovujú:

„Článok 192

Všeobecná povinnosť

Štáty majú povinnosť chrániť a zachovávať morské prostredie.

Článok 193

Zvrchované právo ťažiť svoje prírodné zdroje

Štáty majú zvrchované právo ťažiť svoje prírodné zdroje v súlade so svojou koncepciou ochrany životného prostredia a v súlade s ich povinnosťou chrániť a zachovávať morské prostredie.

Článok 194

Opatrenia k predchádzaniu, obmedzeniu a kontrole znečisťovania morského prostredia

1. Štáty urobia všetky nevyhnutné opatrenia v súlade s týmto dohovorom na predchádzanie, obmedzenie a kontrolu znečisťovania morského prostredia z akýchkoľvek zdrojov a použijú pre tento účel najúčinnějšíe prostriedky, ktoré majú k dispozícii, podľa svojich schopností buď individuálne, alebo spoločne a budú pre tento účel harmonizovať svoju politiku.

2. Štáty príjmu všetky nevyhnutné opatrenia pre zabezpečenie toho, aby činnosť podliehajúca ich jurisdikcii alebo kontrole bola vykonávaná tak, aby nespôsobila žiadnu škodu znečisťovaním iným štátom a ich životnému prostrediu a aby znečisťovanie, ktoré má pôvod v mimoriadnych udalostiach alebo činnostiach podliehajúcich ich jurisdikcii alebo kontrole sa nerozšírilo mimo oblasť, v ktorej vykonávajú svoje zvrchované práva v súlade s týmto Dohovorom.

3. Opatrenia prijaté podľa tejto časti sa týkajú všetkých zdrojov znečisťovania morského prostredia. Okrem iného zahŕňajú aj opatrenia zamerané na zníženie, čo v najväčšej možnej miere:

- a) vypúšťania toxických, škodlivých alebo zhubných látok, obzvlášť tých, ktoré pretrvávajú, zo zdrojov umiestnených na súši, z atmosféry alebo cez atmosféru alebo zhadzovanie do mora;

- b) znečisťovania z lodí, hlavne opatrenia pre zabránenie nehôd a pre postup pri stave v núdzi, zabezpečenie bezpečnosti námorných operácií, zabránenie úmyselnému a neúmyselnému vypúšťaniu látok z lodí a regulácia projektov, konštrukcií, stavieb, zariadení, činností a vybavenia lodí posádkou;

- c) znečisťovania zo zariadení a prístrojov používaných pri prieskume alebo ťažbe prírodných zdrojov z morského dna a jeho podložia, hlavne opatrení pre zabránenie nehôd, pre riešenie mimoriadnych situácií, pre zabezpečenie bezpečnosti práce na mori a reguláciu projektov, konštrukcií, stavieb, zariadení, činností a personálneho vybavenia týchto zariadení a prístrojov;

- d) znečisťovania z iných zariadení a prístrojov prevádzkovaných v morskom prostredí, hlavne opatrení pre zamedzenie nehôd a riešenie núdzových stavov, zabezpečenie bezpečnosti prevádzky na mori a opatrení upravujúcich projekty, stavby, vybavenie, prevádzku a obsluhu týchto zariadení a prístrojov.

4. Pri vykonávaní opatrení na predchádzanie, obmedzenie, a kontrolu znečisťovania morského prostredia sa štáty zdržia neoprávneného zasahovania do činností vykonávaných pri výkone práv a povinností druhými štátmi v súlade s týmto Dohovorom.

5. Opatrenia prijaté v súlade s touto časťou zahŕňajú také opatrenia, ktoré sú nevyhnutné pre ochranu a zachovanie vzácných alebo zraniteľných ekologických systémov, ako aj prírodného životného prostredia druhov rýb, ktorých zásoby sú vyčerpané, vystavené ohrozeniu alebo nebezpečenstvu a pre ostatné formy života v mori.“

- 11 Články 204 až 206 nachádzajúce sa v oddiele 4 časti XII Dohovoru, ktorý má názov „Monitorovanie a vyhodnocovanie morského prostredia“ stanovujú:

„Článok 204

Monitorovanie nebezpečenstva alebo následkov znečisťovania

1. Štáty postupujú tak, aby to bolo zlučiteľné s právami ostatných štátov a nakoľko to bude prakticky možné, budú sami alebo prostredníctvom medzinárodných organizácií pozorovať, merať, vyhodnocovať a analyzovať uznávanými vedeckými metódami nebezpečenstvo alebo následky znečisťovania morského prostredia.

2. Štáty najmä dozerajú na následky akejkoľvek činnosti, ktorú povolili alebo ktorú vykonávajú, aby zistili či takáto činnosť nemôže spôsobiť znečistenie morského prostredia.

Článok 205

Uverejňovanie správ

Štáty uverejňujú správy o výsledkoch získaných podľa článku 204 alebo podávajú vo vhodných medziobdobiach takéto správy príslušným medzinárodným organizáciám, ktoré ich sprístupnia všetkým štátom.

Článok 206

Vyhodnotenie možných následkov činnosti

Ak majú štáty rozumné dôvody sa domnievať, že plánovaná činnosť pod ich jurisdikciou alebo kontrolou by mohla spôsobiť podstatné znečistenie alebo vážnu škodlivú zmenu morského prostredia, posúdia, nakoľko to bude uskutočniteľné, potenciálne následky tejto činnosti na morské prostredie a výsledky tohoto vyhodnotenia oznámia spôsobom uvedeným v článku 205.“

- 12 Oddiel 5 časti XII Dohovoru nazvaný „Medzinárodné normy a vnútroštátne zákonodarstvo týkajúce sa zabránenia, zníženia a kontroly znečisťovania morského prostredia“ obsahuje najmä články 207 a 211, ktoré znejú takto:

„Článok 207

Znečisťovanie zo zdrojov umiestnených na pevnine

1. Štáty vydajú zákony a nariadenia pre zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia zo zdrojov umiestnených na pevnine, vrátane riek, ústia riek, potrubí a odpadových zariadení, berúc pritom ohľad na medzinárodné dohodnuté normy, štandardy a odporúčania.
2. Štáty vykonávajú iné opatrenia, ktoré môžu byť nevyhnutné na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia zo zdrojov umiestnených na pevnine.
3. Štáty sa usilujú o harmonizáciu svojej politiky v týchto otázkach na príslušnej regionálnej úrovni.
4. Štáty, konajúc prostredníctvom príslušných medzinárodných organizácií alebo diplomatickej konferencie, sa budú usilovať o stanovenie globálnych a regionálnych noriem, štandardov a odporúčaní na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia zo zdrojov umiestnených na pevnine, berúc pritom do úvahy

charakteristické oblastné rysy, ekonomické možnosti rozvojových štátov a ich potrebu ekonomického rozvoja. Tieto normy, štandardy a odporúčania sa podľa potreby periodicky preskúmvajú.

5. Zákony, nariadenia, opatrenia, normy, štandardy a odporúčania uvedené v odsekoch 1, 2 a 4 zahŕňajú také opatrenia, ktoré sú namierené na najvyššie možné zníženie vypúšťania toxických, škodlivých alebo jedovatých látok, predovšetkým vytrvalých, do morského prostredia.

...“

„Článok 211

Znečisťovanie z lodí

1. Štáty, konajúc prostredníctvom príslušných medzinárodných organizácii alebo všeobecnej diplomatickej konferencie, stanovujú medzinárodné normy a štandardy na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia z lodí a rovnakým spôsobom budú tam, kde je to vhodné, podporovať prijatie systémov morských ciest zameraných na minimalizáciu nebezpečenstva vzniku nehôd, ktoré by mohli zapríčiniť znečisťovanie morského prostredia, vrátane pobrežia a s ním spojených záujmov pobrežných štátov. Tieto normy a štandardy budú rovnakým spôsobom podľa potreby preskúmvané.

2. Štáty prijímú zákony a nariadenia pre zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia z lodí plávajúcich pod ich vlajkou alebo ich registrácií. Tieto zákony a nariadenia musia byť prinajmenšom rovnako účinné, ako všeobecne prijaté medzinárodné normy a štandardy stanovené prostredníctvom príslušných medzinárodných organizácií alebo všeobecnou diplomatickou konferenciou.

...“

- 13 Článok 213 nachádzajúci sa v oddiele 6 nazvanom „Zabezpečenie dodržiavania právnych predpisov“ časti XII Dohovoru stanovuje:

„Zabezpečenie dodržiavania právnych predpisov pokiaľ sa týka zdrojov znečisťovania umiestnených na pevnine

Štáty zabezpečujú dodržiavanie svojich zákonov a nariadení prijatých v súlade s článkom 207 a prijímajú zákony a nariadenia a vykonávajú iné opatrenia nevyhnutné pre plnenie platných medzinárodných noriem a štandardov ustanovených príslušnými medzinárodnými organizáciami alebo diplomatickou konferenciou na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia zo zdrojov umiestnených na pevnine.“

- 14 Časť XV Dohovoru s názvom „Riešenie sporov“ obsahuje oddiel 1 nazvaný „Všeobecné ustanovenia“. Článok 282 nachádzajúci sa v tomto oddiele stanovuje:

„Povinnosti vyplývajúce zo všeobecných, oblastných alebo dvojstranných dohôd

Ak sa zmluvné štáty, ktoré sú stranami v spore týkajúcom sa výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru, dohodli na základe všeobecnej, oblastnej alebo

dvojstrannej dohody alebo iným spôsobom, že sa takýto spor bude na žiadosť ktorejkoľvek strany v spore riešiť v konaní, ktorého výsledkom je záväzné rozhodnutie, uplatní sa toto konanie namiesto konaní stanovených v tejto časti, pokiaľ sa strany v spore nedohodnú inak.“

- 15 Články 286 až 288, ktoré sa nachádzajú v oddiele 2 časti XV Dohovoru nazvanom „Obligatórne konanie, ktorého výsledkom sú záväzné rozhodnutia“, stanovujú:

„Článok 286

Uplatňovanie konania podľa tohto oddielu

S výhradou oddielu 3 sa každý spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru, ak nebol vyriešený za použitia ustanovení oddielu 1, predloží na žiadosť ktoréhokoľvek štátu v spore súdu alebo tribunálu, ktorý je podľa tohto oddielu príslušný.

Článok 287

Voľba konania

1. Pri podpise, ratifikácii alebo pristúpení k tomuto dohovoru, alebo kedykoľvek potom, si každý štát môže zvoliť písomným vyhlásením jeden alebo viac z týchto prostriedkov riešenia sporov týkajúcich sa výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru:

- a) Medzinárodný tribunál pre morské právo zriadený v súlade s prílohou VI;
- b) Medzinárodný súdny dvor;
- c) Arbitrážny tribunál ustanovený v súlade s prílohou VII;
- d) osobitný arbitrážny tribunál ustanovený v súlade s prílohou VIII pre jednu alebo viac kategórií sporov, o ktorých je zmienka v tejto prílohe.

...

Článok 288

Príslušnosť

1. Súd alebo tribunál uvedený v článku 287 je príslušný pre akýkoľvek spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru, ktorý mu je predložený v súlade s touto časťou.

2. Súd alebo tribunál uvedený v článku 287 je taktiež príslušný pre akýkoľvek spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania medzinárodnej dohody týkajúce sa cieľov tohto dohovoru, ktorý mu je predložený v súlade s touto dohodou.

...“

16 Podľa článku 290 nachádzajúceho sa tiež v oddiele 2 časti XV Dohovoru súd alebo tribunál, ktorému bol predložený spor, môže nariadiť dočasné opatrenia.

17 Článok 293, rovnako zahrnutý v uvedenom oddiele časti XV Dohovoru, znie takto:

„Uplatniteľné právo

1. Súd alebo tribunál, ktorý je príslušný podľa ustanovení tohto oddielu, uplatňuje tento dohovor a iné pravidlá medzinárodného práva, ktoré nie sú nezlučiteľné s týmto dohovorom.

...“

18 Podľa článku 296, ktorý sa nachádza v tom istom oddiele časti XV Dohovoru:

„Konečnosť a záväznosť rozhodnutí

1. Každé rozhodnutie vynesené súdom alebo tribunálom, ktorý je príslušný podľa tohto oddielu, je konečné a všetky strany v spore sa mu podriaďa.

2. Každé takéto rozhodnutie je záväzné len pre strany v spore a pre daný spor.“

19 Príloha IX Dohovoru s názvom „Účasť medzinárodných organizácií“ obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„Článok 1

Definícia

Na účely článku 305 a tejto prílohy ‚medzinárodná organizácia‘ znamená medzivládnu organizáciu ustanovenú štátmi, na ktorú jej členské štáty preniesli právomoc v otázkach upravených týmto dohovorom, vrátane spôsobilosti uzavierať zmluvy, ktoré sa vzťahujú na tieto otázky.

Článok 2

Podpis

Medzinárodná organizácia môže podpísať tento dohovor, ak väčšina jej členov tento dohovor podpísala. Pri podpise urobí medzinárodná organizácia vyhlásenie, v ktorom sú uvedené otázky upravené týmto dohovorom a v ktorom jej členské štáty, ktoré podpísali tento dohovor, preniesli právomoc na organizáciu, ako aj povahu a rozsah tejto právomoci.

Článok 3

Formálne schválenie a pristúpenie

1. Medzinárodná organizácia môže uložiť listinu o formálnom schválení alebo pristúpení, ak väčšina jej členov uloží alebo uložila svoje ratifikačné listiny alebo listiny o pristúpení.

2. Takéto listiny uložené medzinárodnou organizáciou obsahujú záväzky a vyhlásenia požadované článkami 4 a 5 tejto prílohy.

Článok 4

Rozsah účasti, práva a záväzky

1. Listina o formálnom schválení alebo pristúpení medzinárodnej organizácie, obsahuje záväzok prevziať práva a záväzky stanovené v tomto dohovore pre štáty, pokiaľ ide o otázky, v ktorých bola prenesená právomoc na organizáciu členskými štátmi, ktoré sú stranami tohto dohovoru.

2. Medzinárodná organizácia je stranou tohto dohovoru v takom rozsahu, v akom má právomoc v súlade vyhláseniami, správami alebo oznámeniami uvedenými v článku 5 tejto prílohy.

3. Takáto medzinárodná organizácia vykonáva práva a plní záväzky, ktoré by inak mali plniť jej členské štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru, pokiaľ ide o otázky, v ktorých bola týmito členskými štátmi na ňu prenesená právomoc. Členské štáty tejto medzinárodnej organizácie nevykonávajú právomoc, ktorú na ňu preniesli.

4. Účasť takejto medzinárodnej organizácie ju v žiadnom prípade neopravňuje k väčšiemu zastúpeniu, k akému by inak boli oprávnené členské štáty, ktoré sú zmluvnými štátmi, vrátane práv na rozhodovanie.

5. Účasť takejto medzinárodnej organizácie v žiadnom prípade neposkytuje akékoľvek práva stanovené týmto dohovorom členským štátom organizácie, ktoré nie sú zmluvnými štátmi tohto dohovoru.

6. V prípade konfliktu medzi záväzkami medzinárodnej organizácie podľa tohto dohovoru a jej záväzkami podľa dohody o založení tejto organizácie alebo akýchkoľvek aktov, ktoré sa na ňu vzťahujú, majú záväzky podľa tohto dohovoru prednosť.

Článok 5

Vyhlásenia, oznámenia a správy

1. Listina o formálnom schválení alebo pristúpení medzinárodnej organizácie obsahuje vyhlásenie, ktoré uvádza otázky upravené týmto dohovorom, v ktorom [v ktorých — *neoficiálny preklad*] bola na organizáciu prenesená právomoc jej členskými štátmi, ktoré sú stranami tohto dohovoru.

2. Členský štát medzinárodnej organizácie pri ratifikácii tohto dohovoru alebo pristúpení k nemu, alebo pri tom, keď organizácia ukladá svoju listinu o formálnom schválení alebo pristúpení, podľa toho, čo nastane neskôr, vykoná vyhlásenie, v ktorom uvedie otázky upravené týmto dohovorom, v ktorých preniesol právomoc na organizáciu.

3. Predpokladá sa, že zmluvné štáty, ktoré sú členskými štátmi medzinárodnej organizácie, ktorá je stranou tohto dohovoru, majú právomoc vo všetkých otázkach

upravených týmto dohovorom, v ktorých tieto štáty podľa tohto článku konkrétne nevyhlásili, neoznámili ani neuviedli prenesenie právomocí na túto organizáciu.

4. Medzinárodná organizácia a jej členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami, bez odkladu oznámia depozitárovi tohto dohovoru akékoľvek zmeny vo vymedzení právomocí, vrátane nového prenesenia právomocí uvedeného vo vyhlásení podľa odsekov 1 a 2.

5. Každý zmluvný štát môže požiadať medzinárodnú organizáciu a jej členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami, aby poskytli informácie o tom, kto v pomere medzi organizáciami a jej členskými štátmi má právomoc v akejkoľvek konkrétnej otázke, ktorá vznikla. Táto organizácia a dotknuté členské štáty poskytnú takúto informáciu v rozumnom termíne. Medzinárodná organizácia a členské štáty môžu tiež poskytnúť takúto informáciu z vlastnej iniciatívy.

6. Vo vyhláseniach, oznámeniach a správach podľa tohto článku sa uvádza povaha a rozsah prenesenej právomoci.

...“

Okolnosti predchádzajúce sporu

Spor medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom týkajúci sa zariadenia MOX

²⁰ Spoločnosť British Nuclear Fuel plc (ďalej len „BNFL“) prevádzkuje niekoľko zariadení nachádzajúcich sa v Sellafielde na pobreží Írskeho mora. Na tomto mieste sú vybudované najmä zariadenia nazývané MOX a THORP.

- 21 Činnosť zariadenia MOX spočíva v recyklácii plutónia pochádzajúceho z vyhoreného jadrového paliva vykonávanej zmiešaním oxidu plutónia s oxidom ochudobneného uránu. Výsledkom tohto procesu je nové palivo nazývané MOX, čo je skratka používaná na označenie miešaného oxidového paliva („mixed oxide fuel“) určeného na použitie ako zdroj energie v jadrových elektrárnach.
- 22 Časť materiálu používaného v zariadení MOX pochádza zo zariadenia THORP, čo je skratka označujúca toto zariadenie na prepracovanie oxidu („thermal oxide reprocessing plant“), v ktorom sa prepracúva vyhoreté jadrové palivo z jadrových reaktorov v Spojenom kráľovstve a v iných krajinách s cieľom získať z neho oxid plutónia a oxid uránu.
- 23 Orgány Spojeného kráľovstva povolili výstavbu zariadenia MOX po žiadosti podanej BNFL na základe environmentálnej správy predloženej touto spoločnosťou v roku 1993 (ďalej len „environmentálna správa z roku 1993“).
- 24 BNFL podal v roku 1996 na agentúru životného prostredia Spojeného kráľovstva žiadosť o povolenie na prevádzku tohto zariadenia.
- 25 Komisia 11. februára 1997 na základe informácii poskytnutých vládou Spojeného kráľovstva vydala stanovisko k plánu vypúšťania rádioaktívneho odpadu zo zariadenia MOX na základe článku 37 AE [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 68, s. 4). Podľa tohto stanoviska „vykonávanie plánu vypúšťania rádioaktívneho odpadu z prevádzky zariadenia MOX v Sellafielde tak pri bežnej prevádzke, ako aj v prípade havárie, v rozsahu zohľadnenom vo všeobecných údajoch, nepredstavuje riziko

rádioaktívnej kontaminácie vody, pôdy alebo vzduchu iného členského štátu, ktorá by bola významná zo zdravotného hľadiska“ [*neoficiálny preklad*].

- 26 Okrem toho na splnenie požiadaviek stanovených smernicou Rady 80/836/Euratom z 15. júla 1980, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice upravujúce bezpečnostné normy ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 246, s. 1) vypracovala súkromná poradenská spoločnosť hodnotiacu správu o hospodárskej odôvodnenosti zariadenia MOX (ďalej len „správa PA“), ktorej verzia bola uverejnená v roku 1997.
- 27 Navyše v období od apríla 1997 do augusta 2001 orgány Spojeného kráľovstva zorganizovali päť verejných konzultácií o hospodárskej odôvodnenosti zariadenia MOX. Tieto orgány 3. októbra 2001 rozhodli, že zariadenie je hospodársky odôvodnené v zmysle článku 6 ods. 1 smernice Rady 96/29/Euratom z 13. mája 1996, ktorá stanovuje základné bezpečnostné normy ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia (Ú. v. ES L 159, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 291), ktorá s účinnosťou od 13. mája 2000 zrušila smernicu 80/836.
- 28 V rokoch 1994 až 2001 Írsko niekoľkokrát položilo orgánom Spojeného kráľovstva otázky týkajúce sa zariadenia MOX a zvlášť spochybňovalo tak spoľahlivosť environmentálnej správy z roku 1993, ako aj rozhodnutia o hospodárskej odôvodnenosti tohto zariadenia. Okrem toho Írsko napadlo základ, na ktorom boli organizované verejné konzultácie, a žiadalo viac informácií, ako boli obsiahnuté v uverejnenej verzii správy PA.

- 29 V tlačovej správe zo 4. októbra 2001 írske ministerstvo pre jadrovú bezpečnosť uviedlo, že Írsko zvažuje podanie žaloby na základe Dohovoru kvôli nevykonaniu náležitého posúdenia vplyvov zariadenia MOX na životné prostredie.

Konanie na urovanie sporu týkajúceho sa zariadenia MOX začaté Írskom

- 30 Dňa 15. júna 2001 Írsko odovzdalo Spojenému kráľovstvu žiadosť o zriadenie arbitrážneho súdu, ako aj návrh na začatie konania na základe článku 32 Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku, podpísaného v Paríži 22. septembra 1992, ktorý bol schválený v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 98/249/ES zo 7. októbra 1997 (Ú. v. ES L 104, 1998, s. 1; Mim. vyd. 11/028, s. 188). Tento dohovor nahradil najmä dohovory z Paríža o prevencii znečistenia morí zo zdrojov umiestnených na pevnine, ktorých zmluvnou stranou už Spoločenstvo bolo a ktoré boli z tohto dôvodu uvedené v dodatku k vyhláseniu o právomoci Spoločenstva.
- 31 V tejto žalobe Írsko tvrdilo, že Spojené kráľovstvo si tým, že mu odmietlo poskytnúť úplný odpis správy PA, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 9 tohto dohovoru.
- 32 Arbitrážny súd zriadený podľa tohto dohovoru 2. júla 2003 zamietol návrh Írska.

33 Začatia tohto konania sa však prejednávajúca žaloba o nesplnenie povinnosti netýka.

34 Dňa 25. októbra 2001 Írsko oznámilo Spojenému kráľovstvu, že podľa článku 287 Dohovoru začalo konanie pred arbitrážnym tribunálom predvídaným v prílohe VII tohto dohovoru (ďalej len „Arbitrážny tribunál“) na urovanie „sporů týkajúceho sa zariadenia MOX, medzinárodnej prepravy rádioaktívnych látok a ochrany morského prostredia Írskeho mora“.

35 Návrh na začatie konania smeroval k tomu, aby tento tribunál nariadil a rozhodol:

„1. že Spojené kráľovstvo nedodržalo povinnosti, ktoré mu ukladajú články 192 a 193 a/alebo článok 194 a/alebo článok 207 a/alebo články 211 a 213 Dohovoru, pokiaľ ide o povolenie na prevádzku zariadenia MOX, najmä tým, že neprijalo opatrenia nevyhnutné na zabránenie, zníženie a kontrolu znečistenia morského prostredia Írskeho mora vyplývajúceho (1) z úmyselného vypúšťania rádioaktívnych materiálov a/alebo odpadov pochádzajúcich zo zariadenia MOX a/alebo (2) z náhodných emisií rádioaktívnych materiálov a/alebo odpadov pochádzajúcich zo zariadenia MOX a/alebo z medzinárodnej prepravy súvisiacej s činnosťou zariadenia MOX, a/alebo (3) z emisií rádioaktívnych materiálov a/alebo odpadov pochádzajúcich zo zariadenia MOX a/alebo z medzinárodnej prepravy súvisiacej s činnosťou zariadenia MOX, vyplývajúcich z teroristického aktu;

2. že Spojené kráľovstvo nedodržalo povinnosti, ktoré mu ukladajú články 192 a 193 a/alebo článok 194 a/alebo článok 207 a/alebo články 211 a 213

Dohovoru, pokiaľ ide o povolenie na prevádzku zariadenia MOX (1) tým, že neposúdilo náležitým spôsobom alebo vôbec riziko, ktoré môže vyplývať z teroristického útoku na zariadenie MOX a na medzinárodnú prepravu rádioaktívnych materiálov súvisiacu s činnosťou tohto zariadenia, a/alebo (2) tým, že nepripravilo náležitým spôsobom alebo vôbec ucelenú stratégiu alebo plán na zabránenie teroristickému útoku na zariadenie MOX alebo na medzinárodnú prepravu rádioaktívnych odpadov súvisiacu s činnosťou zariadenia, ako aj na zdolanie a reagovanie na takýto útok;

3. že Spojené kráľovstvo nedodržalo povinnosti, ktoré mu ukladajú články 123 a 197 Dohovoru, pokiaľ ide o povolenie na prevádzku zariadenia MOX, a nesplnilo povinnosť spolupracovať s Írskom pri ochrane morského prostredia Írskeho mora najmä tým, že mu odmietlo poskytnúť určité informácie, a/alebo tým, že odmietlo vykonať náležité environmentálne posúdenie vplyvov zariadenia MOX a činností súvisiacich s týmto zariadením na morské prostredie, a/alebo tým, že udelilo povolenie na prevádzku zariadenia MOX pred ukončením konania na urovnávanie sporu týkajúceho sa prístupu k informáciám;

4. že Spojené kráľovstvo nedodržalo povinnosti, ktoré mu ukladá článok 206 Dohovoru, pokiaľ ide o povolenie na prevádzku zariadenia udelené MOX, najmä tým, že
 - a) nevykonalo v [environmentálnej správe z roku 1993] náležité a úplné posúdenie možných vplyvov prevádzky zariadenia MOX na morské prostredie Írskeho mora a/alebo

- b) od uverejnenia [environmentálnej správy z roku 1993] nevykonalo posúdenie možných vplyvov prevádzky zariadenia MOX na morské prostredie Írskeho mora so zreteľom na vývoj skutkového a právneho stavu, ku ktorému došlo po roku 1993, a predovšetkým po roku 1998, a/alebo

 - c) nevykonalo posúdenie možných vplyvov medzinárodnej prepravy rádioaktívnych materiálov do alebo zo zariadenia MOX na morské prostredie Írskeho mora, a/alebo

 - d) nevykonalo posúdenie rizika, ktoré predstavujú možné vplyvy jedného alebo viacerých teroristických aktov proti zariadeniu MOX a/alebo medzinárodnej preprave rádioaktívnych materiálov do alebo zo zariadenia MOX na morské prostredie Írskeho mora;
5. aby Spojené kráľovstvo nepovolilo alebo zabránilo a) prevádzke zariadenia MOX a/alebo b) medzinárodnej preprave rádioaktívnych materiálov do a zo Spojeného kráľovstva súvisiacej s prevádzkou zariadenia MOX alebo každej prípravnej alebo inej činnosti v súvislosti s prevádzkou zariadenia MOX až dovedy, kým (1) bude vykonané náležité posúdenie vplyvov prevádzky zariadenia MOX, ako aj medzinárodnej prepravy rádioaktívnych materiálov súvisiacej s touto prevádzkou na životné prostredie, (2) bude preukázané, že prevádzka zariadenia MOX a medzinárodná preprava rádioaktívnych materiálov súvisiaca s touto prevádzkou nevedú, priamo ani nepriamo, k úmyselnému vypúšťaniu rádioaktívnych materiálov vrátane rádioaktívnych odpadov v morskom prostredí Írskeho mora, a (3) bude spoločne s Írskom schválený a prijatý ucelený strategický dokument alebo plán umožňujúci zabrániť, zdolať alebo reagovať na teroristický útok na zariadenie MOX a na medzinárodnú prepravu rádioaktívnych materiálov súvisiacu s činnosťou tohto zariadenia;

6. aby Spojené kráľovstvo nahradilo Írsku trovy konania.“

- ³⁶ Pokiaľ ide o právo, ktoré má uplatniť Arbitrážny tribunál, v návrhu na začatie konania sa najmä uvádza, že od tohto tribunálu „sa požaduje, aby v prípade potreby zohľadnil ustanovenia ostatných medzinárodných dokumentov, vrátane medzinárodných dohovorov a právnej úpravy Spoločenstva...“.
- ³⁷ Tento návrh okrem toho odkazom na článok 293 Dohovoru upresňuje, že „Írsko sa domnieva, že ustanovenia Dohovoru sa majú vykladať s poukazom na iné pravidlá medzinárodného práva zaväzujúce Írsko a Spojené kráľovstvo, ako napríklad dohovor [o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku]..., smernicu 85/337/EHS a smernice 80/836/Euratom a 96/29/Euratom“.
- ³⁸ Dňa 9. novembra 2001 Írsko podalo na Medzinárodný tribunál pre morské právo návrh na nariadenie dočasných opatrení podľa článku 290 ods. 5 Dohovoru smerujúci predovšetkým k tomu, aby Spojené kráľovstvo okamžite pozastavilo povolenie na prevádzku zariadenia MOX.
- ³⁹ Uznesením z 3. decembra 2001 (vec 10, „Vec zariadenie MOX“, Írsko/Spojené kráľovstvo) Medzinárodný tribunál pre morské právo nariadil niekoľko iných dočasných opatrení ako navrhovalo Írsko:

„Írsko a Spojené kráľovstvo sú povinné spolupracovať a na tento účel pristúpiť bezodkladne ku konzultáciám s cieľom:

- a) vymeniť si ďalšie informácie týkajúce sa možných dôsledkov uvedenia zariadenia MOX do prevádzky na Írske more;

- b) dohliadať na riziká alebo vplyvy, ktoré by mohli vyplývať z prevádzky zariadenia MOX na Írske more;

- c) v prípade potreby prijať opatrenia na zabránenie znečisteniu morského prostredia, ktoré môže vyplývať z prevádzky zariadenia MOX.“

⁴⁰ V tom istom uznesení tento tribunál vyslovil *prima facie* svoju právomoc a zamietol námietku nedostatku právomoci vznesenú Spojeným kráľovstvom na základe článku 282 Dohovoru, v ktorej tento štát tvrdil, že niektoré výhrady formulované Írskom sa týkajú práva Spoločenstva, takže výlučnú právomoc na rozhodnutie sporu má Súdny dvor.

- 41 Spojené kráľovstvo vznieslo námietku nedostatku právomoci znovu v písomnej časti konania pred Arbitrážnym tribunálom, ktorý ju prejednal na pojednávaniach.
- 42 Uznesením z 24. júna 2003, oznámeným Komisii 27. júna 2003, Arbitrážny tribunál rozhodol prerušiť konanie až do 1. decembra 2003 a požiadal, aby mu do tohto dátumu boli poskytnuté rozsiahlejšie informácie o dôsledkoch práva Spoločenstva na spor, ktorý mu bol predložený.
- 43 V tomto uznesení tento tribunál uviedol, že sa objavili ťažkosti úzko súvisiace s právom Spoločenstva týkajúce sa dôležitých otázok, ako napríklad procesnej legitímácie Írska a Spojeného kráľovstva, delby právomoci medzi Spoločenstvo a jeho členské štáty, pokiaľ ide o Dohovor, rozsahu, v akom môže Arbitrážny tribunál rozhodovať na základe ustanovení uplatnených účastníkmi konania a výlučnej súdnej právomoci Súdneho dvora.
- 44 V tejto súvislosti Arbitrážny tribunál dospel k záveru, že existuje reálna možnosť, že spor bude predložený na rozhodnutie Súdneho dvoru, ktorý rozhodne, že sa na spor vzťahuje právo Spoločenstva, čím vylúči súdnu právomoc tribunálu podľa článku 282 Dohovoru.
- 45 Arbitrážny tribunál okrem toho poznamenal, že otázky nastolené vo vzťahu k jeho právomoci sa týkajú hlavne vnútorného fungovania odlišného právneho poriadku, a to právneho poriadku Spoločenstva, a musia byť vyriešené v inštitucionálnom rámci Spoločenstva, najmä Súdny dvorom.

- 46 V tejto súvislosti dospel tribunal k záveru, že nie je vhodné, aby pokračoval v konaní pri neexistencii odpovedí na otázky, ktoré závisia od práva Spoločenstva, a so zreteľom na riziko navzájom si odporujúcich rozhodnutí a vzájomný rešpekt a uznanie medzi súdnymi inštitúciami. Arbitrážny tribunal rovnako vyzval účastníkov konania, aby prijali, samostatne alebo spoločne, vhodné opatrenia na rýchle vyriešenie uvedených otázok v inštitucionálnom rámci Európskych spoločností.
- 47 Tým istým uznesením Arbitrážny tribunal potvrdil dočasné opatrenia skôr nariadené Medzinárodným tribunálom pre morské právo a zamietol návrh na nariadenie ďalších dočasných opatrení podaný Írskom.
- 48 Po rozhodnutí Komisie podať prejednávánú žalobu o nesplnenie povinnosti, Írsko podalo na Arbitrážny tribunal návrh na prerušenie konania až do rozhodnutia Súdneho dvora. Uznesením zo 14. novembra 2004 tribunal tomuto návrhu vyhovel.

Konanie o nesplnení povinnosti

- 49 Komisia bola informovaná o konaní začatom Írskom pred arbitrážnym súdom zriadeným podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku (pozri bod 30 tohto rozsudku) listom výkonného tajomníka komisie zriadenej podľa tohto dohovoru.

- 50 Listom z 8. októbra 2001 služby Komisie vyzvali Írsko, aby nepokračovalo v tomto konaní z dôvodu, že spor patrí do výlučnej právomoci Súdneho dvora.
- 51 Írsko 25. októbra 2001 začalo konanie na urovanie sporu týkajúceho sa zariadenia MOX podľa Dohovoru.
- 52 Dňa 20. júna 2002 sa konalo stretnutie služieb Komisie a írskych orgánov, ktorého predmetom boli otázky tohto sporu.
- 53 Listom z 27. júna 2002, pripomenutým 8. októbra 2002, služby Komisie vyzvali írske orgány na poskytnutie niektorých ďalších listín, najmä vyjadrení podaných v konaniach začatých podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku a Dohovoru.
- 54 Listom z 22. októbra 2002 Írsko vyhovel tejto požiadavke, pokiaľ ide o vyjadrenia podané v jeho mene v konaniach pred arbitrážnym súdom zriadeným podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku a pred Medzinárodným tribunálom pre morské právo. Naopak, pokiaľ ide o konanie pred Arbitrážnym tribunálom, Írsko uviedlo, že obaja účastníci konania sú viazaní povinnosťou dôvernosti až do pojednávania. Okrem toho upresnilo, že jeho list nemožno považovať za podanie sťažnosti podľa článku 227 EŠ.
- 55 Komisia neskôr začala konanie o nesplnení povinnosti upravené v článku 226 ES. Listom z 15. mája 2003 vyzvala Írsko na predloženie pripomienok k výhrade, že si

tým, že začalo konanie podľa Dohovoru, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 10 ES a 292 ES na jednej strane a z článkov 192 AE a 193 AE na druhej strane.

- 56 Keďže Írsko v liste z 15. júla 2003 vyjadrilo svoj nesúhlas s názorom Komisie, Komisia 19. augusta 2003 vydala odôvodnené stanovisko, ktorým vyzvala tento členský štát na prijatie opatrení potrebných na dosiahnutie súlade s týmto stanoviskom v lehote dvoch týždňov od jeho doručenia, neskôr predĺženej o ďalšie dva týždne.
- 57 Keďže Komisia nebola spokojná s odpoveďou Írska na toto stanovisko, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 58 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 7. apríla 2004 bolo vyhovené návrhom na vstup Švédskeho kráľovstva do konania ako vedľajšieho účastníka na podporu návrhov Írska a Spojeného kráľovstva ako vedľajšieho účastníka na podporu návrhov Komisie.

O žalobe

- 59 Vo svojej žalobe uplatňuje Komisia tri výhrady. V prvom rade Írsko tým, že začalo proti Spojenému kráľovstvu konanie podľa Dohovoru, porušilo výlučnú právomoc Súdneho dvora na rozhodovanie všetkých sporov týkajúcich sa výkladu a uplatňovania práva Spoločenstva upravenú v článku 292 ES, v druhom rade tým, že predložilo Arbitrážnemu tribunálu spor, ktorého riešenie vyžaduje výklad a uplatnenie dokumentov práva Spoločenstva, porušilo ten istý článok a článok 193

AE, v treťom rade si tým, že vykonalo na jednej strane právomoc patriacu Spoločenstvu, nespĺnilo povinnosť spolupráce vyplývajúcu z článku 10 ES, a tým, že na druhej strane vopred neinformovalo a nekonzultovalo s príslušnými inštitúciami Spoločenstva, nespĺnilo tú istú povinnosť, ktorá mu vyplýva z článkov 10 ES a 192 AE.

O prvej výhrade

- 60 Vo svojej prvej výhrade Komisia tvrdí, že Írsko tým, že začalo konanie na urovnanie sporu predvídané Dohovorom na účely vyriešenia sporu so Spojeným kráľovstvom týkajúceho sa zariadenia MOX, nerešpektovalo výlučnú právomoc Súdneho dvora v sporoch týkajúcich sa výkladu a uplatňovania práva Spoločenstva, a tak porušilo článok 292 ES.

Tvrdenia účastníkov konania

- 61 Komisia tvrdí, že keďže je Dohovor zmiešanou dohodou, jeho ustanovenia uplatnené Írskom pred Arbitrážnym tribunálom patria do vonkajšej právomoci Spoločenstva v oblasti ochrany životného prostredia stanovenej v článku 175 ES a že výklad a uplatňovanie týchto ustanovení v spore medzi členskými štátmi patrí v dôsledku toho do výlučnej právomoci Súdneho dvora podľa článku 292 ES.
- 62 Rozhodnutie 98/392 tým, že odkazuje najmä na článok 175 ES, a vyhlásenie o právomoci Spoločenstva tým, že stanovuje, že ochrana morského prostredia patrí

medzi delené právomoci Spoločenstva, podľa názoru Komisie potvrdzujú, že tým, že sa Spoločenstvo stalo zmluvnou stranou Dohovoru, vykonalo svoju delenú právomoc v oblasti ochrany životného prostredia. Z tohto dôvodu nie je potrebné preukazovať výlučnú právomoc Spoločenstva v oblastiach dotknutých sporom.

- 63 Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že keď je Súdnemu dvoru predložený spor v súlade s ustanoveniami Zmluvy ES, má Súdny dvor právomoc vykladať ustanovenia zmiešaných dohôd nielen v prípade, keď dotknuté ustanovenia patria do výlučnej právomoci Spoločenstva, ale aj vtedy, keď patria do jeho delenej právomoci. V tejto súvislosti Komisia poukazuje na rozsudky zo 16. júna 1998, *Hermès* (C-53/96, Zb. s. I-3603, bod 33); zo 14. decembra 2000, *Dior a i.* (C-300/98 a C-392/98, Zb. s. I-11307, bod 33), a z 19. marca 2002, *Komisia/Írsko* (C-13/00, Zb. s. I-2943, bod 20).
- 64 Okrem toho na všetky otázky uplatnené pred Arbitrážnym tribunálom sa podľa názoru Komisie vzťahuje takmer úplný legislatívny rámec vnútorných aktov Spoločenstva, z ktorých niektoré sú navyše uvedené v dodatku vyhlásenia o právomoci Spoločenstva.
- 65 Toto vyhlásenie, v ktorom sa uvádza, že Spoločenstvo sa môže stať zmluvnou stranou Dohovoru iba v medziach svojej právomoci, však nijakým spôsobom neobmedzuje toto pristúpenie v oblastiach, ktoré patria do výlučnej právomoci.
- 66 Írsko tvrdí, že v záležitostiach, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Dohovoru, na ktorých tento členský štát zakladá svoj návrh podaný na Arbitrážny tribunál, nedošlo k preneseniu právomoci na Spoločenstvo.

- 67 Ako to potvrdzuje vyhlásenie o právomoci Spoločenstva, na založenie právomoci Spoločenstva je potrebné preukázať, že akty práva Spoločenstva sú ovplyvnené ustanoveniami Dohovoru.
- 68 Pokiaľ sa delené právomoci uvedené v tomto vyhlásení týkajú oblastí, v ktorých Spoločenstvo upravilo iba minimálne štandardy, nedošlo k ich preneseniu, a teda stále patria členským štátom.
- 69 Ustanovenia zmiešaných dohôd týkajúce sa delených právomoci Spoločenstva sú neoddeliteľnou súčasťou práva Spoločenstva iba za predpokladu, že sú spôsobilé ovplyvniť spoločné pravidlá práva Spoločenstva.
- 70 To však podľa Írska nie je prípad v prejednávanej veci, keďže dotknuté pravidlá Spoločenstva týkajúce sa ochrany životného prostredia upravujú iba minimálne štandardy.
- 71 V dôsledku toho Komisia nepreukázala, že ustanovenia Dohovoru uplatnené Írskom pred Arbitrážnym tribunálom obsahujú rovnaké povinnosti ako existujúce akty Spoločenstva, a teda neposkytla dôkaz o ovplyvnení noriem Spoločenstva.
- 72 Podľa írskej vlády obsahujú predmetné ustanovenia Dohovoru prísnejšie povinnosti ako právo Spoločenstva.

- 73 Pokiaľ ide o vypúšťanie rádioaktívnych látok do morského prostredia, ako aj oznamovanie a spoluprácu v odvetví námornej prepravy týchto látok, právna úprava Spoločenstva vôbec neexistuje. Okrem toho právna úprava Spoločenstva neobsahuje žiadne pravidlo porovnateľné s článkom 123 Dohovoru.
- 74 Navyše keďže Euratom nie je zmluvnou stranou Dohovoru a dodatok vyhlásenia o právomoci Spoločenstva neobsahuje žiadny akt prijatý v rámci Zmluvy ESAE, nemôže byť Spoločenstvu v rámci Dohovoru priznaná žiadna právomoc založená na tejto Zmluve.
- 75 Švédsku vládu tvrdí, že keďže vonkajšia právomoc Spoločenstva v oblasti ochrany životného prostredia nie je výlučná, stáva sa táto právomoc výlučnou, iba ak a iba v rozsahu, v akom Spoločenstvo prijalo na vnútornej úrovni spoločné pravidlá, ktoré môžu byť ovplyvnené zmluvnými záväzkami členských štátov na medzinárodnej úrovni. V tejto súvislosti sa švédsku vládu odvoláva na rozsudok z 31. marca 1971, Komisia/Rada, nazývaný „AETR“ (22/70, Zb. s. 263, bod 17).
- 76 Za predpokladu, že spoločné pravidlá obsahujú iba minimálne štandardy, si členské štáty zachovávajú právomoc usilovať sa o zvýšenú ochranu tak na vnútroštátnej, ako aj medzinárodnej úrovni.
- 77 Vláda Spojeného kráľovstva tvrdí, že pokiaľ ide o časť XII Dohovoru o ochrane morského prostredia, musí sa právomoc Spoločenstva zakladať na spoločných pravidlách prijatých na základe článku 175 ES a nie na cieľoch v oblasti životného prostredia vymenovaných v článku 174 ES.

- 78 Na zistenie rozsahu prenesenia právomoci na Spoločenstvo v oblasti, na ktorú sa vzťahujú dotknuté ustanovenia Dohovoru, je namieste poukázať na zásady, ktorým sa venujú body 15 až 17 už citovaného rozsudku AETR a na neskoršiu rozhodovaciu prax, ktorá tieto zásady rozpracovala, najmä stanoviská 1/94 z 15. novembra 1994 (Zb. s. I-5267, bod 77) a 2/94 z 28. marca 1996 (Zb. s. I-1759, body 24 až 26).
- 79 Ustanovenia Dohovoru, ktoré Írsko uplatnilo pred Arbitrážnym tribunálom, sú spôsobilé ovplyvniť spoločné pravidlá prijaté Spoločenstvom, pretože tieto ustanovenia sa tak, ako boli uplatnené a vyložené týmto členským štátom pred uvedeným tribunálom, vzťahujú na oblasť, ktorá patrí do pôsobnosti Zmluvy ES, nie nejasným, ale určitým spôsobom.

Posúdenie Súdny dvorom

- 80 Na úvod je potrebné upresniť, že vo svojej prvej výhrade Komisia vytýka Írsku, že porušilo výlučnú právomoc Súdneho dvora tým, že predložilo Arbitrážnemu tribunálu spor proti inému členskému štátu týkajúci sa výkladu a uplatňovania ustanovení Dohovoru obsahujúcich povinnosti prevzaté Spoločenstvom pri výkone jeho vonkajšej právomoci v oblasti ochrany životného prostredia, a tak porušilo článok 292 ES. Články Zmluvy ESAE, na ktoré Komisia odkazuje v žalobných návrhoch, sa týkajú druhej a tretej výhrady.
- 81 Podľa článku 300 ods. 7 ES „dohody uzavreté podľa podmienok stanovených v tomto článku sú záväzné pre orgány spoločenstva a členské štáty“.

- 82 Dohovor bol podpísaný Spoločenstvom a následne schválený rozhodnutím 98/392. Z toho podľa ustálenej judikatúry vyplýva, že ustanovenia tohto dohovoru sú odvtedy neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Spoločenstva (pozri najmä rozsudok z 10. januára 2006, IATA a ELFAA, C-344/04, Zb. s. I-403, v Zbierke, bod 36).
- 83 Spoločenstvo a všetky jeho členské štáty uzavreli Dohovor na základe delenej právomoci.
- 84 Súdny dvor už rozhodol, že zmiešané dohody majú v právnom poriadku Spoločenstva rovnaké postavenie ako dohody uzavreté výlučne Spoločenstvom v prípade, ak ide o ustanovenia, na ktoré sa vzťahuje právomoc Spoločenstva (rozsudok Komisia/Írsko, už citovaný, bod 14).
- 85 Z toho Súdny dvor vyvodil, že zabezpečením dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z dohody, ktorú uzavreli inštitúcie Spoločenstva, plnia členské štáty v poriadku Spoločenstva povinnosť voči Spoločenstvu, ktoré prevzalo zodpovednosť za riadne vykonávanie tejto dohody (rozsudok Komisia/Írsko, už citovaný, bod 15).
- 86 Keďže Dohovor je zmiešanou dohodou, je namieste preskúmať, či ustanovenia tejto dohody, ktoré Írsko uplatnilo pred Arbitrážnym tribunálom v spore týkajúcom sa zariadenia MOX, patria do právomoci Spoločenstva.
- 87 Zo znenia návrhu na začatie konania podaného Írskom (reprodukováného v bode 35 tohto rozsudku) vyplýva, že tento členský štát vytýka Spojenému kráľovstvu hlavne to, že udelilo povolenie na prevádzku zariadenia MOX bez dodržania niektorých povinností vyplývajúcich z Dohovoru.

- 88 S výnimkou článku 123 Dohovoru sa všetky ustanovenia uplatnené v tejto súvislosti nachádzajú v časti XII tohto dohovoru s názvom „Ochrana a zachovanie morského prostredia“.
- 89 Írsko predovšetkým vytýka Spojenému kráľovstvu, že porušilo v prvom rade článok 206 Dohovoru tým, že nesplnilo povinnosť vykonať náležité posúdenie environmentálnych vplyvov všetkých činností súvisiacich so zariadením MOX na morské prostredie, v druhom rade články 123 a 197 Dohovoru tým, že nesplnilo povinnosť spolupracovať s Írskom pri ochrane morského prostredia Írskeho mora a polouzavretého mora, a napokon články 192, 193 a/alebo 194 a/alebo 207, 211 a 213 Dohovoru tým, že neprijalo opatrenia potrebné na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania morského prostredia Írskeho mora.
- 90 Súdny dvor už vyložil článok 175 ods. 1 ES tak, že tento článok predstavuje vhodný právny základ na uzatváranie medzinárodných dohôd v mene Spoločenstva v oblasti ochrany životného prostredia (pozri v tomto zmysle stanovisko 2/00 zo 6. decembra 2001, Zb. s. I-9713, bod 44).
- 91 Tento záver potvrdzuje znenie tohto ustanovenia v spojení s poslednou zarážkou článku 174 ods. 1 ES, ktorá medzi cieľmi sledovanými v rámci politiky v oblasti životného prostredia výslovne uvádza „podpor[uj] opatrení na medzinárodnej úrovni pri riešení regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia“.
- 92 Samozrejme, ako to upresňuje článok 176 ES, táto vonkajšia právomoc Spoločenstva v oblasti ochrany životného prostredia, v tomto prípade morského prostredia, nie je výlučná, ale v zásade skôr delená medzi Spoločenstvom a členské štáty (pozri v tomto zmysle stanovisko 2/00, už citované, bod 47).

- 93 Otázka, či ustanovenie zmiešanej dohody patrí do právomoci Spoločenstva, sa však týka zverenia, a teda samotnej existencie tejto právomoci, a nie jej výlučnej alebo delenej povahy.
- 94 Z uvedeného vyplýva, že existencia vonkajšej právomoci Spoločenstva v oblasti ochrany morského prostredia v zásade nezávisí od prijatia sekundárnych právnych aktov, ktoré by sa vzťahovali na dotknutú oblasť a mohli byť ovplyvnené v prípade účasti členských štátov na uzavretí predmetnej dohody v zmysle zásady formulovanej Súdnyim dvorom v bode 17 už citovaného rozsudku AETR.
- 95 Spoločenstvo je totiž oprávnené uzavrieť dohody v oblasti ochrany životného prostredia aj v prípade, keď špecifické otázky, na ktoré sa vzťahujú tieto dohody, nie sú ešte vôbec alebo sú iba veľmi čiastkovo predmetom právnej úpravy na úrovni Spoločenstva, ktorá v dôsledku toho nemôže byť ovplyvnená (pozri v tomto zmysle stanovisko 2/00, už citované, body 44 až 47, a rozsudok zo 7. októbra 2004, Komisia/Francúzsko, C-239/03, Zb. s. I-9325, bod 30).
- 96 Za týchto okolností je potrebné zistiť, či a v akom rozsahu si Spoločenstvo tým, že sa stalo zmluvnou stranou Dohovoru, zvolilo vykonať svoju vonkajšiu právomoc v oblasti ochrany životného prostredia.
- 97 V tejto súvislosti uvedenie článku 130s ods. 1 Zmluvy ES v prvom odkaze na ustanovenia, na základe ktorých sa rozhodnutie 98/392 prijalo, medzi ustanoveniami predstavujúcim právny základ rozhodnutia o schválení Dohovoru naznačuje, že to bol skutočne tento prípad.

- 98 Okrem toho piate odôvodnenie tohto rozhodnutia upresňuje, že dohovor sa má schváliť, aby sa Spoločenstvo mohlo stať jeho zmluvnou stranou v rámci svojej právomoci.
- 99 Vyhlásenie o právomoci Spoločenstva uvedené v článku 1 ods. 3 tohto rozhodnutia, ktoré je súčasťou listiny Spoločenstva o formálnom potvrdení nachádzajúcej sa v prílohe II tohto rozhodnutia, upresňuje rozsah a povahu právomoci prenesenej členskými štátmi na Spoločenstvo v oblastiach, v ktorých Spoločenstvo prijíma práva a povinnosti upravené týmto Dohovorom.
- 100 Írsko tvrdí, že článok 4 ods. 3 prílohy IX Dohovoru, predovšetkým pojem „prenos právomoci“, ktorý sa tam nachádza, ako aj vyhlásenie o právomoci Spoločenstva, sa majú chápať tak, že pokiaľ ide o delenu právomoc, jediná právomoc prenesená a vykonaná Spoločenstvom tým, že sa stalo zmluvnou stranou Dohovoru, je tá, ktorá sa stala výlučnou z dôvodu účinku ovplyvnenia, v zmysle zásady formulovanej Súdnym dvorom v bode 17 už citovaného rozsudku AETR.
- 101 To je podľa tvrdenia Írska osobitosťou Dohovoru, ktorý umožňuje iba prenos výlučnej právomoci na Spoločenstvo, takže iná právomoc, ako aj zodpovedajúce povinnosti, zostávajú členským štátom.
- 102 Podľa Írska sú predmetné ustanovenia Spoločenstva iba minimálnymi štandardmi, takže nie sú v zásade ovplyvnené; súvisiace oblasti delenej právomoci neboli teda v rámci Dohovoru prenesené.

- 103 Komisia naopak tvrdí, že vyhlásenie o právomoci Spoločenstva sa má chápať tak, že dotknutá delená právomoc bola prenesená a vykonaná Spoločenstvom, aj keď sa týka oblasti, v ktorej v súčasnosti neexistuje právna úprava Spoločenstva.
- 104 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že bod 2 druhá zarážka prvý pododsek druhá veta vyhlásenia o právomoci Spoločenstva stanovuje, najmä pokiaľ ide o ustanovenia Dohovoru o ochrane pred znečisťovaním mora, že „ak pravidlá spoločenstva existujú, ale nie sú ovplyvnené, najmä v prípade ustanovení spoločenstva stanovujúcich minimálne štandardy, členské štáty majú právomoc, bez toho, aby bola dotknutá právomoc spoločenstva, konať v tejto oblasti“.
- 105 Toto vyhlásenie teda potvrdzuje, že k prenosu delenej právomoci najmä v oblasti predchádzania znečisťovaniu mora došlo v rámci Dohovoru, a to aj pri neexistencii ovplyvnenia dotknutých pravidiel Spoločenstva v zmysle zásady formulovanej v už citovanom rozsudku AETR.
- 106 Tá istá časť vyhlásenia o právomoci Spoločenstva však podmieňuje prenos delenej právomoci existenciou pravidiel Spoločenstva bez toho, aby bolo potrebné, aby boli tieto pravidlá ovplyvnené.
- 107 V ostatných prípadoch, teda vtedy, keď pravidlá Spoločenstva neexistujú, zostáva právomoc v súlade s bodom 2 druhou zarážkou prvým pododsekom treťou vetou tohto vyhlásenia členským štátom.

- 108 Z toho vyplýva, že v osobitnom kontexte Dohovoru je zistenie, že došlo k prenosu delenej právomoci na Spoločenstvo podmienené existenciou pravidiel Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Dohovoru, bez ohľadu na to, aký je inak ich rozsah a povaha.
- 109 V tomto ohľade je dodatok vyhlásenia o právomoci Spoločenstva bez toho, aby bol vyčerpávajúci, užitočnou pomôckou.
- 110 Zdá sa teda, že oblasti, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Dohovoru uplatnené Írskom pred Arbitrážnym tribunálom, sú predmetom rozsiahlej úpravy aktov Spoločenstva, z ktorých niektoré sú výslovne uvedené v tomto dodatku.
- 111 Pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa porušenia povinnosti vykonať náležité posúdenie environmentálnych vplyvov všetkých činností súvisiacich so zariadením MOX na morské prostredie Írskeho mora, založenú na článku 206 Dohovoru, je potrebné konštatovať, že táto oblasť je predmetom úpravy smernice 85/337, ktorá je uvedená v dodatku vyhlásenia o právomoci Spoločenstva.
- 112 Okrem toho Írsko nemôže spochybniť význam tejto smernice z dôvodu, že vo svojom návrhu na začatie konania pred Arbitrážnym tribunálom samo uviedlo túto smernicu ako akt, ktorý môže slúžiť ako pomôcka pri výklade dotknutých ustanovení Dohovoru.
- 113 Navyše Írsko vo svojich prednesoch pred tribunálom vyvodilo z tejto smernice určité tvrdenia na podporu svojej výhrady.

- 114 Rovnaká pripomienka platí aj pre výhradu, ktorú Írsko založilo na článkoch 192, 193, 194, 207, 211 a 213 Dohovoru v rozsahu, v akom sa týka povinnosti prijať opatrenia nevyhnutné na zabránenie, zníženie a kontrolu znečisťovania Írskeho mora.
- 115 Vo svojich prednesoch pred Arbitrážnym tribunálom totiž Írsko vyvodilo zo smernice 85/337 niekoľko tvrdení na podporu tejto výhrady, pokiaľ ide o povinnosť zabrániť znečisťovaniu. Význam tejto smernice v tejto oblasti je teda zrejмый.
- 116 Na druhej strane tá istá výhrada má v rozsahu, v akom sa týka medzinárodnej prepravy rádioaktívnych látok súvisiacej s činnosťou zariadenia MOX, úzku súvislosť so smernicou 93/75, rovnako uvedenou v dodatku vyhlásenia o právomoci Spoločenstva, ktorá upravuje minimálne požiadavky na plavidlá smerujúce do prístavov alebo opúšťajúce prístavy Spoločenstva a prepravujúce nebezpečné alebo znečisťujúce tovary.
- 117 Navyše, pokiaľ ide o výhradu založenú na článkoch 123 a 197 Dohovoru týkajúcu sa toho, že Spojené kráľovstvo nesplnilo povinnosť spolupráce a predovšetkým odmietlo poskytnúť Írsku niektoré informácie ako napríklad úplnú verziu správy PA, je potrebné uviesť, že na sprístupňovanie informácii tejto povahy sa vzťahuje smernica Rady 90/313/EHS zo 7. júna 1990 o slobode prístupu k informáciám o životnom prostredí (Ú. v. ES L 158, s. 56; Mim. vyd. 15/001, s. 402).
- 118 Okrem toho, ako už bolo uvedené v bode 31 tohto rozsudku, Írsko vznieslo tú istú výhradu pred arbitrážnym súdom zriadeným podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku na základe článku 9 tohto dohovoru, pričom na tento dohovor sa znovu odvolalo vo svojom návrhu na začatie konania pred Arbitrážnym tribunálom ako na pomôcku pri výklade dotknutých ustanovení Dohovoru. Dohovor o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku

bol však uzavretý Spoločenstvom a okrem toho tento dohovor nahradil dohovory z Paríža o prevencii znečistenia morí zo zdrojov umiestnených na pevnine, ktoré samotné sú uvedené v dodatku vyhlásenia o právomoci Spoločenstva.

- 119 Navyše je nepochybné, že vo svojich prednesoch pred Arbitrážnym tribunálom Írsko založilo svoju argumentáciu na podporu výhrady, o ktorú ide, zároveň na smernici 85/337, na smernici 90/313 a na Dohovore o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku.
- 120 Tieto skutočnosti postačujú na preukázanie toho, že ustanovenia Dohovoru týkajúce sa predchádzania znečisťovaniu mora uplatnené Írskom, ktoré sa zjavne vzťahujú na podstatnú časť sporu týkajúceho sa zariadenia MOX, patria do právomoci Spoločenstva, ktorú sa Spoločenstvo rozhodlo vykonať tým, že sa stalo zmluvnou stranou Dohovoru.
- 121 Z uvedeného vyplýva, že ustanovenia Dohovoru uplatnené Írskom v spore týkajúcom sa zariadenia MOX predloženom Arbitrážnemu tribunálu predstavujú pravidlá, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Spoločenstva. Z tohto dôvodu má Súdny dvor právomoc na rozhodovanie sporov týkajúcich sa výkladu a uplatňovania týchto ustanovení, ako aj na posúdenie ich dodržiavania členským štátom (pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Írsko, už citovaný, bod 20, a Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 31).
- 122 Je však potrebné určiť, či je táto právomoc Súdneho dvora výlučná tak, že jej odporuje, aby členský štát predložil spor, ako je ten, ktorý sa týka zariadenia MOX, arbitrážnemu tribunálu zriadenému v súlade s prílohou VII Dohovoru.

- 123 Súdny dvor už pripomenul, že medzinárodná dohoda nemôže zasahovať do systému právomoci stanoveného Zmluvami, a teda do samostatnosti právneho systému Spoločenstva, ktorého dodržiavanie Súdny dvor zabezpečuje podľa článku 220 ES. Túto výlučnú právomoc Súdneho dvora potvrdzuje článok 292 ES, podľa ktorého sa členské štáty zaväzujú riešiť spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania Zmluvy ES iným spôsobom, ako sú spôsoby stanovené Zmluvou (pozri v tomto zmysle stanoviská 1/91 zo 14. decembra 1991, Zb. s. I-6079, bod 35, a 1/00 z 18. apríla 2002, Zb. s. I-3493, body 11 a 12).
- 124 Je potrebné na rovinu uviesť, že Dohovor jasne umožňuje vyhnúť sa takémuto zásahu do výlučnej právomoci Súdneho dvora tak, že sa zachová samostatnosť právneho systému Spoločenstva.
- 125 Z článku 282 Dohovoru totiž vyplýva, že úprava riešenia sporov, ktorú obsahuje Zmluva ES, má v zásade prednosť pred úpravou, ktorú obsahuje časť XV Dohovoru, z dôvodu, že tento článok predvída konania, ktorých výsledkom je záväzné rozhodnutie na riešenie sporov medzi členskými štátmi.
- 126 Bolo preukázané, že ustanovenia Dohovoru, ktoré sa uplatnia v spore týkajúcom sa zariadenia MOX, patria do právomoci Spoločenstva, ktorú Spoločenstvo vykonalo pristúpením k Dohovoru, na základe čoho tvoria tieto ustanovenia neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Spoločenstva.
- 127 V dôsledku toho ide v tomto prípade skutočne o spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania Zmluvy ES v zmysle článku 292 ES.

- 128 Okrem toho, keďže ide o spor dvoch členských štátov, ktorého predmetom je údajné nedodržanie povinností vyplývajúcich z práva Spoločenstva, ktoré sú obsiahnuté v uvedených ustanoveniach Dohovoru, zjavne sa na neho vzťahuje jeden zo spôsobov riešenia sporov zavedených Zmluvou ES v zmysle článku 292 ES, a to konanie upravené v článku 227 ES.
- 129 Inak je nepochybné, že konanie, ako je to, ktoré začalo Írsko pred Arbitrážnym tribunálom, je potrebné považovať za spôsob riešenia sporu v zmysle článku 292 ES, pretože na základe článku 296 Dohovoru sú rozhodnutia vynesené týmto tribunálom konečné a záväzné pre strany v spore.
- 130 Írsko však subsidiárne tvrdí, že ak by Súdny dvor dospel k záveru, že ustanovenia Dohovoru uplatnené pred Arbitrážnym tribunálom sú neoddeliteľnou súčasťou práva Spoločenstva, musel by sa rovnaký záver týkať aj ustanovení Dohovoru o riešení sporov. V dôsledku toho predstavuje predloženie sporu Arbitrážnemu tribunálu uvedenému v článku 287 ods. 1 písm. c) Dohovoru spôsob riešenia sporov predvídaný Zmluvou ES v zmysle článku 292 ES.
- 131 S týmto tvrdením nemožno súhlasiť.
- 132 Ako totiž bolo uvedené v bode 123 tohto rozsudku, medzinárodný dohovor, akým je Dohovor, nesmie zasahovať do výlučnej právomoci Súdneho dvora pri riešení sporov medzi členskými štátmi týkajúcich sa výkladu a uplatňovania práva Spoločenstva. Navyše, ako bolo zdôraznené v bodoch 124 a 125 tohto rozsudku, článok 282 Dohovoru umožňuje zabezpečiť, že k takémuto zásahu nedôjde a teda, že bude skutočne zachovaná samostatnosť právneho systému Spoločenstva.

133 Z uvedeného vyplýva, že článkom 220 ES a 292 ES odporuje to, že Írsko predložilo spor týkajúci sa zariadenia MOX na rozhodnutie Arbitrážnemu tribunálu.

134 Toto zistenie nemôže spochybníť skutočnosť, že žaloba, ktorú Írsko podalo na Arbitrážny tribunál, sa týka aj niektorých povinností Spojeného kráľovstva v oblasti rizík spojených s terorizmom.

135 Totiž bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o otázke, či sa na túto časť sporu vzťahuje právo Spoločenstva, stačí uviesť, ako to vyplýva z bodu 120 tohto rozsudku, že v tomto prípade sa podstatná časť sporu vedeného Írskom proti Spojenému kráľovstvu týka výkladu alebo uplatňovania práva Spoločenstva. Je na Súdnom dvore, aby v prípade potreby určil časti sporu týkajúce sa ustanovení dotknutej medzinárodnej dohody, na ktoré sa nevzťahuje jeho právomoc.

136 Keďže právomoc Súdneho dvora je výlučná a pre členské štáty záväzná, nemôžu uspieť tvrdenia Írska o výhodách, ktoré má arbitrážne konanie podľa prílohy VII Dohovoru v porovnaní so žalobou na Súdny dvor podľa článku 227 ES.

137 Tieto výhody, aj keby boli preukázané, nemôžu totiž v žiadnom prípade odôvodniť to, že sa členský štát zbavil povinností uvedených v Zmluve ES, pokiaľ ide o súdne prostriedky určené na nápravu údajného porušenia práva Spoločenstva iným členským štátom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. septembra 1979, Komisia/ Francúzsko, 232/78, Zb. s. 2729, bod 9).

- 138 Napokon, pokiaľ ide o tvrdenia Írska týkajúce sa naliehavosti a možnosti dosiahnuť nariadenie dočasných opatrení na základe článku 290 Dohovoru, stačí uviesť, že na základe článku 243 ES môže Súdny dvor vo všetkých predložených veciach nariadiť nevyhnutné predbežné opatrenia. Takéto opatrenia môžu byť teda očividne nariadené v konaní začatom podľa článku 227 ES.
- 139 Zo zreteľom na predchádzajúce úvahy je potrebné vyhovieť prvej výhrade.

O druhej výhrade

- 140 Vo svojej druhej výhrade Komisia tvrdí, že to, že Írsko predložilo dokumenty práva Spoločenstva na výklad a uplatnenie Arbitrážnym tribunálom, je porušením článku 292 ES, a pokiaľ sa na uplatnené dokumenty vzťahuje Zmluva ESAE, porušením článku 193 AE.

Tvrdenia účastníkov konania

- 141 Komisia vytýka Írsku, že porušilo výlučnú právomoc Súdneho dvora stanovenú v článkoch 292 ES a 193 AE, keďže tento členský štát sa pred Arbitrážnym tribunálom, najmä vo svojom návrhu na začatie konania, odvolával na niektoré dokumenty práva Spoločenstva, na ktoré sa vzťahuje zmluva ES alebo Zmluva ESAE, podľa článku 293 Dohovoru, teda ako na právo, ktorá má uplatniť tento tribunál.

- 142 Vláda Spojeného kráľovstva, ktorá má rovnaký názor, upresňuje, že vo vyjadreniach podaných na tento tribunál sa Írsko podľa článku 293 Dohovoru odvolalo na niekoľko aktov práva Spoločenstva, najmä na smernice 85/337, 90/313 a smernicu Rady 92/3/Euratom z 3. februára 1992 o dohľade a kontrole zásielok rádioaktívneho odpadu medzi členskými krajinami a do a von zo spoločenstva (Ú. v. ES L 35, p. 24; Mim. vyd. 15/002, s. 90), ako aj medzinárodné dohody, ako je Dohovor o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku.
- 143 Táto vláda rovnako zdôrazňuje, že Írsko pred týmto tribunálom uplatňovalo tvrdenia týkajúce sa potrebného výkladu jednotlivých ustanovení týchto aktov alebo dohôd a tvrdilo, že správanie Spojeného kráľovstva je nezlučiteľné s určitými povinnosťami práva Spoločenstva, ktoré z nich vyplývajú.
- 144 Írsko tvrdí, že odkazovalo na dokumenty práva Spoločenstva ako na nezáväznú skutočnosť s jediným cieľom uľahčiť výklad niektorých ustanovení Dohovoru naznačením spôsobu, akým sa tieto ustanovenia chápu v rozhodovacej praxi iného právneho poriadku, ako je ten, ktorý uplatňuje Arbitrážny tribunál.
- 145 Podľa tohto členského štátu možno ustanovenia iného právneho poriadku, ako je právny poriadok, ktorého súčasťou je Dohovor, použiť aj na základe „odkazu“, čo je bežná právna technika určená na zabezpečenie harmonickej koexistencie noriem rôznych právnych poriadkov.

Posúdenie Súdny dvorom

- 146 Je nepochybné, že vo svojom návrhu na začatie konania, ako aj vo svojich vyjadreniach na Arbitrážny tribunál sa Írsko odvolalo na niekoľko aktov Spoločenstva.

- 147 Popri Dohovore o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku ide hlavne o smernice 85/337 a 90/313, pokiaľ ide o Zmluvu ES, a smernice 80/836, 92/3 a 96/29, pokiaľ ide o Zmluvu ESAE.
- 148 Rovnako je nepochybné, že Írsko sa odvolalo na akty Spoločenstva podľa článku 293 ods. 1 Dohovoru, ktorý stanovuje, že tribunál, akým je Arbitrážny tribunál, „uplatňuje tento dohovor a iné pravidlá medzinárodného práva, ktoré nie sú nezlučiteľné s týmto dohovorom“.
- 149 Ako to uviedol generálny advokát v bodoch 49 a 50 svojich návrhov, z rozličných častí vyjadrení podaných Írskom na Arbitrážny tribunál totiž vyplýva, že tento členský štát uplatnil tieto akty Spoločenstva nielen ako závažné skutočnosti pri objasnení zmyslu všeobecných ustanovení Dohovoru dotknutých sporom, ale aj ako pravidlá medzinárodného práva, ktoré má uvedený tribunál uplatniť na základe článku 293 Dohovoru.
- 150 Ako to teda uviedla vláda Spojeného kráľovstva bez toho, aby tomu niekto odporoval, Írsko pred Arbitrážnym tribunálom tvrdilo predovšetkým, že environmentálna správa z roku 1993 nezodpovedá požiadavkám smernice 85/337 a že skutočnosť, že Spojené kráľovstvo odmietlo oznámiť plán prevádzkovania zariadenia MOX, neumožňovala posúdiť odôvodnenosť tohto zariadenia tak, ako to vyžaduje smernica 96/29, a okrem toho to predstavovalo porušenie článku 6 smernice 80/836, ako aj článku 6 smernice 96/209.
- 151 Zdá sa teda, že Írsko predložilo dokumenty práva Spoločenstva Arbitrážnemu tribunálu na účely ich výkladu a uplatnenia v konaní smerujúcom k určeniu porušenia ustanovení týchto dokumentov Spojeným kráľovstvom.

- 152 To je však v rozpore s povinnosťou, uloženou členským štátom článkami 292 ES a 193 AE, rešpektovať výlučnú povahu právomoci Súdneho dvora na rozhodovanie sporov týkajúcich sa výkladu a uplatňovania ustanovení práva Spoločenstva, najmä využívaním konaní stanovených v článkoch 227 ES a 142 AE s cieľom určiť porušenie týchto ustanovení iným členským štátom.
- 153 Keďže na niektoré z dotknutých dokumentov sa vzťahuje Zmluva ES a na iné Zmluva ESAE, je potrebné konštatovať porušenie článkov 292 ES a 193 AE.
- 154 Okrem toho je potrebné uviesť, že začatie a pokračovanie v konaní pred Arbitrážnym tribunálom za okolností, ktoré vyplývajú z bodov 146 až 150 tohto rozsudku, znamená riziko zjavného zásahu do systému právomoci stanoveného Zmluvami a v dôsledku toho do samostatnosti právneho systému Spoločenstva.
- 155 Toto riziko existuje aj napriek formálnemu ubezpečeniu Írska, že nevyzvalo a nevyzve Arbitrážny tribunál, aby preskúmal alebo posúdil na základe článku 293 Dohovoru alebo akéhokoľvek iného ustanovenia, či Spojené kráľovstvo porušilo pravidlo práva Spoločenstva.
- 156 Toto riziko zbavuje významu skutočnosť, že tento tribunál vyzval Írsko, aby uplatnilo právo Spoločenstva na základe odkazu alebo využitím akéhokoľvek iného prostriedku.
- 157 Na záver je potrebné druhú výhradu považovať za dôvodnú.

O tretej výhrade

- 158 Vo svojej tretej výhrade Komisia tvrdí, po prvé, že Írsko nedodržalo povinnosť spolupráce, ktorá vyplýva z článku 10 ES, keďže začatím konania podľa Dohovoru na základe ustanovení, ktoré patria do právomoci Spoločenstva, Írsko vykonalo právomoc, ktorá patrí Spoločenstvu. Po druhé, Írsko nesplnilo ani povinnosť spolupráce, ktorá vyplýva tak z článku 10 ES, ako aj článku 192 AE, tým, že začalo toto konanie jednostranne bez toho, aby túto skutočnosť vopred oznámilo a konzultovalo s príslušnými inštitúciami Spoločenstva.

Tvrdenia účastníkov konania

- 159 Komisia tvrdí, že Írsko začatím konania na urovanie sporu podľa Dohovoru na základe ustanovení tohto dohovoru, ktoré patria do právomoci Spoločenstva, vykonalo právomoc, ktorá patrí Spoločenstvu.
- 160 Takéto konanie je spôsobilé vytvoriť neistotu tretích štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru, pokiaľ ide o zastupovanie navonok a vnútornú súdržnosť Spoločenstva ako zmluvnej strany, a výrazne poškodzuje účinnosť, ako aj koherenciu vonkajšej činnosti Spoločenstva.
- 161 Okrem toho k porušeniu článkov 10 ES a 192 AE došlo aj z dôvodu, že členský štát nemôže jednostranne začať konanie na urovanie sporu podľa zmiešanej dohody bez toho, aby to vopred oznámil a konzultoval s príslušnými inštitúciami Spoločenstva.

- 162 K všetkým kontaktom medzi Komisiou a Írskom však došlo po začatí konaní na urovanie sporu podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku a Dohovoru.
- 163 Írsko tvrdí, že článok 10 ES predstavuje ako všeobecná zásada zbernú povinnosť. Ak by teda Súdny dvor dospel k názoru, že došlo k nesplneniu článku 292 ES, nemohlo dôjsť navyše k nesplneniu článku 10 ES.
- 164 Švédsku vláda má v podstate rovnaký názor.
- 165 Írsko dodáva, že za daných okolností by predchádzajúca konzultácia neumožňovala zjednotiť stanoviská, keďže Komisia sa zjavne domnieva, že tento členský štát nemohol využiť konanie na urovanie sporu podľa Dohovoru.
- 166 Vláda Spojeného kráľovstva tvrdí, že Írsko bolo povinné prinajmenšom zvážiť, že existujú objektívne dôvody vyvolávajúce vážne pochybnosti o súlade jeho zámeru s článkami 292 ES a 193 AE.
- 167 Za týchto okolností sa mal tento členský štát poradiť so svojimi partnermi a v prípade, že by tento spôsob nevedol k vyriešeniu sporu, bolo na Súdnom dvore, aby rozhodol o právomoci Spoločenstva.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 168 V prvom rade Komisia vytyka Írsku, že porušilo povinnosť spolupráce, ktorá vyplýva z článku 10 ES, keďže začatím arbitrážneho konania podľa Dohovoru vykonalo právomoc, ktorá patrí Spoločenstvu.
- 169 Povinnosť členských štátov stanovená článkom 292 ES využívať súdny systém Spoločenstva a rešpektovať výlučnú právomoc Súdneho dvora, ktorá predstavuje základnú črtu tohto systému, je potrebné chápať ako osobitný výraz ich všeobecnejšej povinnosti lojality, ktorá vyplýva z článku 10 ES.
- 170 Okrem toho je potrebné uviesť, že predmet prvej časti tretej výhrady sa zhoduje s predmetom prvej výhrady, keďže sa týka rovnakého správania Írska, a to začatia konania pred Arbitrážnym tribunálom zo strany tohto členského štátu v rozpore s článkom 292 ES.
- 171 Nie je teda potrebné určiť nesplnenie všeobecných povinností stanovených v ustanoveniach článku 10 ES, ktoré je odlišné od už zisteného nesplnenia špeciálnejších povinností, ktorými je Írsko viazané na základe článku 292 ES.
- 172 V druhom rade Komisia vytyka Írsku, že porušilo články 10 ES a 192 AE tým, že tento členský štát začal konanie pred Arbitrážnym tribunálom bez toho, aby to vopred oznámil a konzultoval s príslušnými inštitúciami Spoločenstva.

- 173 Táto druhá časť tretej výhrady sa týka tvrdeného opomenutia Írska, ktoré je odlišné od správania, ktoré je predmetom prvej výhrady. Z tohto dôvodu je potrebné ju preskúmať.
- 174 Súdny dvor pripomenul, že vo všetkých oblastiach, ktoré zodpovedajú cieľom Zmluvy ES, ukladá článok 10 ES členským štátom povinnosť uľahčiť dosiahnutie úloh Spoločenstva a zdržať sa všetkých opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto Zmluvy (pozri najmä stanovisko 1/03 zo 7. februára 2006, Zb. s. I-1145, bod 119). Členské štáty majú povinnosti rovnakej povahy v rámci Zmluvy ESAE na základe článku 192 AE.
- 175 Súdny dvor okrem toho zdôraznil, že členské štáty a inštitúcie Spoločenstva sú viazané povinnosťou úzkej spolupráce pri plnení záväzkov prevzatých na základe delenej právomoci na uzavretie zmiešanej dohody (pozri rozsudok Dior a i., už citovaný, bod 36).
- 176 Je tomu tak zvlášť v prípade sporu, ktorý sa tak ako tento týka hlavne záväzkov vyplývajúcich zo zmiešanej dohody patriacich do jednej oblasti, a to oblasti ochrany a zachovania morského prostredia, v ktorej právomoc Spoločenstva a právomoc členských štátov môžu spolu úzko súvisieť, ako to okrem iného potvrdzuje vyhlásenie o právomoci Spoločenstva a jeho dodatok.
- 177 Predloženie sporu takejto povahy súdu, akým je Arbitrážny tribunál, znamená riziko, že o rozsahu povinností, ktoré členským štátom ukladá právo Spoločenstva, bude rozhodovať iný súd ako Súdny dvor.

- 178 Okrem toho služby Komisie už v liste z 8. októbra 2001 tvrdili, že spor týkajúci sa zariadenia MOX, tak ako ho Írsko predložilo arbitrážnemu súdu zriadenému podľa Dohovoru o ochrane morského prostredia v severovýchodnom Atlantiku, patrí do výlučnej právomoci Súdneho dvora.
- 179 Za týchto okolností povinnosť úzkej spolupráce v rámci zmiešanej dohody znamenala pre Írsko povinnosť predchádzajúceho oznámenia a konzultácie s príslušnými inštitúciami Spoločenstva pred začatím konania na urovanie sporu týkajúceho sa zariadenia MOX podľa Dohovoru.
- 180 Rovnakú povinnosť predchádzajúceho oznámenia a konzultácie okrem toho ukladá Írsku Zmluva ESAE v rozsahu, v akom sa tento členský štát zamýšľal odvolať na ustanovenia tejto Zmluvy, ako aj ustanovenia aktov prijatých pri jej vykonávaní v konaní, ktoré sa rozhodol začať pred Arbitrážnym tribunálom.
- 181 Je však nepochybné, že ku dňu začatia uvedeného konania Írsko nedodržalo túto povinnosť predchádzajúceho oznámenia a konzultácie.
- 182 So zreteľom na uvedené je potrebné vyhovieť tretej výhrade v rozsahu, v akom smeruje k tomu, aby Súdny dvor určil, že Írsko tým, že začalo konanie podľa úpravy riešenia sporov stanovenej Dohovorom bez toho, aby to vopred oznámilo a konzultovalo s príslušnými inštitúciami Spoločenstva, nedodržalo povinnosť spolupráce, ktorá vyplýva z článkov 10 ES a 192 AE.
- 183 Na záver je potrebné vyhovieť žalobe.

O trovách

¹⁸⁴ Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Írsko na náhradu trov konania a Írsko nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania. V súlade s odsekom 4 toho istého článku Spojené kráľovstvo a Švédske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Írsko si tým, že začalo konanie na urovanie sporu proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, ktorý sa týka zariadenia MOX nachádzajúceho sa v Sellafielde (Spojené kráľovstvo), nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 10 ES, 292 ES, 192 AE a 193 AE.**
- 2. Írsko je povinné nahradiť trovy konania.**
- 3. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Švédske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy